

Sygn. akt: I C 697/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Irena Choma-Piotrowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Jolanta Kulpa

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016 r. w Tarnowie

sprawy z powództwa J. L., E. L.

przeciwko (...)Sp. z o.o. w B.

o zapłatę

I. Oddala powództwo;

II. Zasądza od powodów J. L. i E. L. na rzecz pozwanego (...)Sp. z o.o. w B. kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Przewodniczący

Sygn. akt: **I C 697/15**

Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 2 czerwca 2016 r.

Pozwem z dnia 4 sierpnia 2015 r. powodowie J. L. i E. L. domagali się zasądzenia, od pozwanej (...)Sp. z o.o. kwoty 83 901,08 zł. (osiemdziesiąt trzy tysiące złotych dziewięćset jeden złotych, 08/100) z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 27 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. Wskazali, że dochodzona kwota stanowi równowartość nakładów poniesionych przez powodów na wykonanie dodatkowych zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górniczej w budynku mieszkalno-usługowym przy ul. (...) w B..

Na uzasadnienie powodowie wskazali, że są właścicielami działek, które zostały zaliczone przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w K. do drugiej kategorii terenu górniczego. Powodowie podnieśli, że przy wznoszeniu budynku na terenie zakwalifikowanym do drugiej kategorii terenu górniczego musieli zastosować niezbędne zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górniczej dla tej kategorii terenu. Dodatkowe konieczne nakłady ponoszone przez inwestora przy realizacji obiektu budowlanego na terenie górniczym stanowią różnicę kosztów wybudowania identycznych obiektów na terenie górniczym i poza tym terenem. Zgodnie z kosztorysem przedstawionym przez powodów łączna kwota dodatkowych, koniecznych nakładów poczynionych tytułem zabezpieczeń przed wpływami górnictwami wynosi

83 901,08 zł. Powodowie oświadczyli ponadto, że nie doszło do ugodowego załatwienia sprawy, gdyż pozwana pismem z dnia 14 grudnia 2012 r. odmówiła wypłaty odszkodowania.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...)sp. z o.o. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana podniosła, że pozwani nie mają legitymacji czynnej do występowania w niniejszej sprawie w charakterze powodów. Ponadto w ocenie pozwanej dowody przedstawione w sprawie przez powodów są niespójne sprzeczne z sobą, niewiarygodne i nie pozwalają na uznanie, że roboty zabezpieczające przed ewentualnymi szkodami górniczymi zostały wykonane w takim zakresie i o takiej wartości jak twierdzą powodowie. Pozwana podniosła, iż zestawienie sporządzone przez syna powodów mgr inż. M. L. jest dokumentem mało wiarygodnym, pozostającym w sprzeczności z dziennikiem budowy prowadzonym przez kierownika budowy mgr inż. J. L. podane w tym kosztorysie wartości są zawyżone, nie mogą być doliczone jako uzasadnione koszty w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Nadto pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia powodów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie J. L. i E. L. są właścicielami nieruchomości składających się z działek nr (...) położonych w B. dla których prowadzone są księgi wieczyste nr (...).

dowód:

- Odpis księgi wieczystej nr (...), k.11-13
- Odpis księgi wieczystej nr (...), k. 14-16

W dacie nabycia ww. nieruchomości były objęte pozwoleniami na budowę, które uzyskali poprzedni właściciele. Działka oznaczona nr (...) uzyskała pierwsze pozwolenie na budowę w 1989 r., które wygasło. Działka oznaczona nr (...) uzyskała pozwolenie na budowę w 1992 r. Pozwolenia na budowę zostały wydane po wydaniu postanowień o uzgodnieniu przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w K., który zaliczył działki do drugiej kategorii terenu górniczego i nakazał by przy projektowaniu i realizacji zastosowano niezbędne zabezpieczenia przed wpływami eksploatacji górniczej dla tej kategorii terenu. Eksploatacja terenu dokonywana była przez kopalnię prowadzoną przez Przedsiębiorstwo (...)w B..

dowód:

- Decyzja o pozwoleniu na budowę dla działki nr (...) z dnia 17 października 1989 r., k.18
- Decyzja o pozwoleniu na budowę dla działki nr (...) z dnia 20 stycznia 1992 r.. k. 17
- Postanowienie Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w K. z dnia 29 kwietnia 1998 r. , k. 19
- Postanowienie Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w K. z dnia 6 września 1991 r.

Powodowie przystąpili do realizacji budynku mieszkalno-usługowego na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę z dnia 20 stycznia 1992 r. wydanego na rzecz J. i L. N., po jego przeniesieniu na powodów decyzją Starosty (...) z dnia 15 grudnia 2003 r. Do momentu przejścia budowy przez powodów wykonano jedynie płytę fundamentową i zabetonowano wylewki. Poprzednicy prawni powodów wykonali jedynie część robót zabezpieczających, która polegała jedynie na wzmocnieniu, części późniejszego obiektu tj. wzmocnienie tylko płyty fundamentowej w części położonej na działce (...). Nie zostały natomiast wykonane żadne wzmocnienia płyty fundamentowej na działce (...), gdyż ta część obiektu jeszcze nie istniała, albowiem została wybudowana w okresie późniejszym już po przejściu budynków przez powodów, w związku z planowaną rozbudową obiektu.

dowód:

- Decyzja Starosty (...) nr (...)z dnia 15 grudnia 2003 r., k. 55

- zeznania J. L. z dnia 10 marca 2016 r., k. 195-196

-zeznania M. L. z dnia 10 marca 2016 r., k. 196-197

W trakcie prowadzenia budowy wobec stwierdzenia istotnych odstępstw od projektu budowlanego Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w B. decyzją z dnia 7 listopada 2007 r. zatwierdził zamienny projekt architektoniczno-budowlany według, którego toczyła się w dalszym ciągu budowa budynku.

dowód:

-Decyzja PINB w B. z dnia 7 listopada 2007 r. o zatwierdzeniu projektu architektoniczno-budowlanego zamiennego, k. 22-23

W 2005 r. powodowie wykonali na przedmiotowej działce prace izolacyjne. Prace dotyczące zabezpieczenia przed szkodami górnictwymi były prowadzone w 2007 r. Wykonano dodatkową płytę żelbetonową na całej powierzchni a na działce (...) wykonano również płytę fundamentową, aby wyrównać obydwie płyty, wyrównano również poziom przyziemia oraz stropy kondygnacyjne. W 2008 trwały prace wykończeniowe i instalacyjne, które zostały zakończone na koniec roku.

dowód:

-zeznania M. L. z dnia 10 marca 2016 r., k. 196-197

W dniu 31 grudnia 2008 r. powodowie złożyli w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie budynku mieszkalno-usługowego. Dnia 9 marca 2009 r. decyzją Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego zostało wydane pozwolenie na użytkowanie budynku.

dowód:

-Decyzja PINB w B. z dnia 2009 r., k. 56

Dnia 28 grudnia 2011 r. powodowie złożyli w Przedsiębiorstwie (...)w B. wniosek o zapłatę odszkodowania z tytułu dodatkowych kosztów zabezpieczenia przed szkodami górnictwymi budynku, domagając się wypłaty kwoty 83 901, 08 zł.

dowód:

-Wniosek o zapłatę odszkodowania z dnia 27 grudnia 2015 r., k. 58

W odpowiedzi na wniosek pismem z dnia 3 stycznia 2012 r. Przedsiębiorstwo (...)w B. wystąpiła o uzupełnienie materiału dowodowego o dziennik budowy. Pismem z dnia 14 grudnia 2012 r. Przedsiębiorstwo (...)w B. roku odmówiła wypłaty odszkodowania. Jednocześnie (...) poinformowała, że stanowisko to jest ostateczne i zamyka drogę do ugodowego załatwienia sprawy.

dowód:

-pismo Przedsiębiorstwa (...)w B. dot. wniosku o zwrot dodatkowych kosztów z dnia 14 grudnia 2012, k.24

-pismo Przedsiębiorstwa (...)w B. dot. wniosku o zwrot dodatkowych kosztów z dnia 3 stycznia 2012 r., k. 25

Z dniem 12 września 2013 r. w wyniku komercjalizacji (...)w B. sp. z o.o. wstąpiła we wszystkie stosunki prawne Przedsiębiorstwa (...).

dowód:

-Odpis KRS pozwanej, k. 59-65

Do prac związanych z dodatkowym zabezpieczeniem budynku przy ul. (...) należało m.in. : wzmocnienie żebrami istniejącej płyty fundamentowej na działce (...), wykonanie pozostałej części płyty fundamentowej wraz z żebrami na działce (...), wzmocnienia w poziomie stropu nad przyziemiem (dla całości budynku) nad parterem (dla całości budynku), nad poddaszem (dla całości budynku) . Powodowi ponosili koszty budowy na bieżąco w czasie jej realizacji na poszczególnych etapach.

dowód:

-zeznania J. L. z dnia 10 marca 2016 r., k. 195-197

-zeznania M. L. z dnia 10 marca 2016 r., k. 195-197

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych w oparciu o dowody zgromadzone w niniejszym postępowaniu, na które złożyły się dokumenty, których autentyczność nie była kwestionowana oraz zeznania J. L. i M. L.. Powyższe okoliczności faktyczne nie były w zasadzie sporne między stronami, albowiem spór dotyczył głównie tego jakie konkretnie zabezpieczenia przed szkodami górniczymi wykonali powodowie, jaki był ich zakres, czy były uzasadnione oraz jaki był ich koszt. Jednakże z uwagi na uwzględnienie podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia, Sąd nie dokonywał szczegółowych ustaleń w powyższym spornym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia.

Zgodnie z art. 149 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze roszczenia o naprawienie szkody wywołane ruchem zakładu górniczego przedawniają się z upływem 5 lat od dowiedzenia się o szkodzie. Jednakże do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenie wywołujące szkodę, jak i jej powstanie miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012 r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 75/13, LEX nr 1396279). Poprzednio obowiązująca ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze nie zawierała przepisu szczególnego, określającego termin przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wywołanej ruchem zakładu górniczego. Zgodnie z przepisami tej ustawy do naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu cywilnego, jeżeli Prawo geologiczne i górnicze nie stanowi inaczej. Zatem przy zastosowaniu przepisów uprzednio obowiązującej ustawy Prawo geologiczne i górnicze, do roszczeń o naprawienie szkody górniczej stosuje się trzyletni termin przedawnienia, przewidziany dla roszczeń z tytułu czynów niedozwolonych (art. 442¹ k.c.) Termin ten ma również zastosowanie do dochodzenia tzw. roszczeń zapobiegawczych, z art. 99 Pr.g.g. wynika bowiem, że przepisy dotyczące naprawiania szkód stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom. Stanowisko to podzielił Sąd Najwyższy wskazując, że skoro przepisy dotyczące szkód górniczych stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom, to również roszczenia prewencyjne podlegają przedawnieniu w terminie określonym w art. 442¹ k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2002 r., V CKN 829/00, LEX nr 1460984). Roszczenie o zwrot kosztów zabezpieczeń jest roszczeniem prewencyjnym o zapobieżenie szkodzie grożącej w związku z ruchem zakładu górniczego. W przypadku szkody grożącej w związku z ruchem zakładu górniczego obowiązek podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia obciąża w zasadzie zagrożonego, natomiast obowiązkiem przedsiębiorcy jest zwrot kosztów zabezpieczenia.

Zatem skoro powodowie zakończyli roboty budowlane najpóźniej w grudniu 2008 r. (31 grudnia 2008 r. złożyli wnioski o udzielenie pozwolenia na użytkowanie) uznać należy, że szkoda po stronie powodów powstała w latach 2005- 2008, a więc w okresie obowiązywania ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.) która ma zastosowanie w sprawie, gdyż art. 222 pr. g.g. z 2011 r. nie wprowadza

możliwości zastosowania nowych uregulowań do szkód wywołanych zdarzeniami sprzed jej wejścia w życie. (por. uchwała Sądu Najw. z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 75/13, LEX nr 1396279) Należało więc przyjąć, że do roszczeń dochodzonych w niniejszym postępowaniu stosuje się trzyletni termin przedawnienia przewidziany w art. 442¹ k.c.

Jak już wskazano powodowie najpóźniej z chwilą zakończenia robót (grudzień 2008 r.) wiedzieli, że ponieśli koszty zabezpieczeń zrealizowanego zadania inwestycyjnego, a zatem co najmniej od tej daty zaczął biec termin przedawnienia roszczeń z tym związanych. Powództwo w niniejszej sprawie powinno być zatem wniesione przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia, a więc do dnia 31 grudnia 2011 r., podczas gdy zostało wniesione dopiero 4 sierpnia 2015 r., a zatem znacznie po upływie tego terminu. Na marginesie należy wskazać, iż nawet w przypadku przyjęcia stanowiska powodów, którego tut. Sąd nie podziela, iż pierwszym dniem z którym ich roszczenie stało się wymagalne było uzyskanie decyzji pozwolenia na użytkowanie, a więc 9 marca 2009 r.- przedmiotowe roszczenie również uległoby przedawnieniu. Podkreślić należy, że szkoda jakiej doznali powodowie w związku z dokonywaniem wzmocnień w zakresie fundamentów i stropów oraz ścian polegała na konieczności wydatkowania określonych sum na zakup materiałów budowlanych oraz na pokrycie kosztów robocizny. Zdaniem sądu już na etapie projektu zamiennego powodowie musieli znać zakres robót i materiałów jaki będzie konieczny do realizacji obiektu i znać wysokość związanych z tym kosztów oraz posiadać zabezpieczone na ten cel środki finansowe. Nie można podzielić stanowiska powodów, że dopiero z chwila wykonania kosztorysu powykonawczego przez syna powodów powzięli oni wiedzę o wysokości tych kosztów i w konsekwencji wysokości szkody jaką ponieśli poprzez wykonanie prac wzmacniających i zabezpieczających budynek. Co więcej, sporządzenie kosztorysu przez syna powodów mogło nastąpić w dowolnej dacie, stąd też nie mógłby to być początek biegu terminu przedawnienia roszczenia. Nie może być też takim początkiem data wydania decyzji przez pozwanego o odmowie wypłaty odszkodowania albowiem nie jest to data powstania szkody, gdyż jak wyżej wskazano szkoda powstała znacznie wcześniej tj. w czasie kiedy powodowie ponosili koszty zakupu dodatkowych materiałów budowlanych i robocizny związanej z zabezpieczeniami. Data wydania decyzji odmownej jest datą zupełnie dowolną i nie wywołuje żadnych skutków procesowych (por. orzeczenie SN z 26.03.2014 r. VCSK 280/13 oraz SA w Katowicach 4.08.2010 r. VACa 221/10) .

Wbrew twierdzeniom powodów bez wpływu na bieg terminu przedawnienia pozostawał przebieg postępowania zmierzającego do ugodowego załatwienia sporu. Zgodnie z treścią art. 97 ust. 2 Pr. g.g. sądowe dochodzenie roszczeń w sprawach o naprawienie szkód górniczych jest możliwe dopiero po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody albo od zgłoszenia przedsiębiorcy żądania przez poszkodowanego upłynęło 30 dni. W literaturze i orzecznictwie podkreśla się, że funkcją rozwiązania przewidzianego w tym przepisie jest zapobieżenie masowemu napływowi do sądu spraw, w których żądania nie są kwestionowane przez podmiot odpowiedzialny za szkodę. **Należy jednak podkreślić, że zgłoszenie przez poszkodowanego żądania w trybie art. 97 ust. 2 Pr. g.g. nie jest czynnością przewidzianą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. , wobec czego nie przerywa terminu przedawnienia.** Obowiązek zgłoszenia takiego żądania przedsiębiorcy przed wniesieniem pozwu, również pozostaje bez znaczenia dla określenia początku biegu przedawnienia dochodzonego roszczenia.

Brak jest również podstaw do przyjęcia, że uwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia może być w okolicznościach rozpoznawanej sprawy uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W świetle ugruntowanej linii orzecznictwa uwzględnienie zarzutu przedawnienia może być uznane za nadużycie prawa podmiotowego wobec naruszenia zasad współżycia społecznego jedynie w sytuacjach wyjątkowych oraz jeżeli przekroczenie terminu przedawnienia jest niewielkie. Co prawda powodowie wytaczając powództwo w niniejszej sprawie byli zobligowani do przeprowadzenia postępowania ugodowego, nie oznacza to jednak, że bieg terminu przedawnienia należy liczyć dopiero od momentu odmowy wypłaty odszkodowania przez pozwaną. Zgodnie z ustawą warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody albo od zgłoszenia przedsiębiorcy żądania upłynęło 30 dni. Powodowie dopiero w grudniu 2011 r. zwrócili do zobowiązanego przedsiębiorstwa z roszczeniem o wypłatę odszkodowania, a zatem po upływie prawie 3 lat od dowiedzenia się szkodzie. Skoro pozwana zwlekała z udzieleniem odpowiedzi przez prawie rok czasu, powodowie już po upływie

30 dni od zgłoszenia żądania mogli wystąpić na drogę sądową, czy to z powództwem czy też z wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej. Zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 k.c. bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania sprawy lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia lub zabezpieczenia roszczenia, zgłoszenie żądania pozwanej nie jest czynnością przedsięwziętą w celu bezpośredniego dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. , a zatem nie mogło prowadzić do przerwania terminu przedawnienia. Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego nie pozwalały na przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie zaszła sytuacja wyjątkowa. Podkreślić należy, że powodom znana była osoba sprawcy szkody (w tym przypadku osoby lub podmiotu zobowiązanego do wypłaty odszkodowania), jak i też winni oni co najmniej w dacie zakończenia budowy znać wysokość związanych z tym kosztów gdyż były one ponoszone na bieżąco w trakcie trwania budowy a nie po jej zakończeniu.

Mając na względzie wszystkie wskazane powyżej okoliczności zasadnym było orzeczenie jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w punkcie II wyroku znajduje uzasadnienie w art. 98 k.p.c. Zasądzona kwota 3 617,00 zł stanowi sumę kosztów zastępstwa prawnego w kwocie 3600,00 zł (§ 6 pkt 6 rozp. Min. Spr. z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu; Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z zm.) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

SSO Irena Choma-Piotrowska

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)